

SZÁM.

esi.
ult
zst,
ere.
ad!
de-
ok.

ott
ják
og-
el-
Kis
asó
ára
ely
El-
nek

ge
or-
e is
lla-
ya
ny-

az
há-

ád-

adé-
5 frt.

si.

n-épület.

KIS MARQUIS

A KIS MARQUIS. (Lásd a 279. lapon.)

XXXVIII. kötet, 18. szám. **Ára negyedévre 1 frt 40 kr.** 1890. május 4-én
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

LŐRINCZ BÁCSI VENDÉGEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Z PERSZE csöppet sem volt igaz, hogy nem bánja; de ha egyszer szavát adta, hát már nem változtat a bajon. Hanem az is igaz, hogy nagyon nyájas képet sem tudott csinálni hozzá. Pedig rendesen is szörnyen komoly, fenyegető képe volt, szinte meg lehetett ijedni tőle; ámbar talán nem is volt olyan ijesztően veszedelmes ember, amilyennek látszott. Leánya persze jól is ösmerte és nem ijedt meg.

— Bizd csak rám a mi kis rokonaikat, kedves apuska. Majd boldogulok én velök. Kedves, jó fiúk, meglásd, milyen csöndesek lesznek.

— Azok még roszzabbak, akik csöndesek. Azok titkon, alattomban főzik ki a mindenféle vásott terveket. Ne bizzál benők nagyon!

— Nem éppen nagyon, felelé Dorina mosolyogva. De azt tudom, hogy nem rossz fiúk, anyjok gondosan neveli őket. Nem lesz velök sok bajunk.

— Nem lesz? Hiszen már eddig is mennyi volt! A drága képeket mind elköllött hordatnom biztos helyre, mert ha itt érzik a szobában, bizonyosan bajuszt pingálnak még az angyaloknak is. A lépcsőről is levéttetem a szőnyeget, mert ott annyit fognak nyargalászni, hogy egy hét alatt össze szagatnák... A vendég-szobát meg csukva kell tartani... mert ott a sok drága holmiban nagy kárt tehetnek.

— Attól nem félek. Hiszen otthon is van elég szép holmijok s tudják, hogy az effélére vigyázni kell.

— Dehogy tudják! Van is nekik olyan értékes holmijok! Hirét sem hallották az olyan ritka khinai edénynek, kristály üvegnek. Azt hiszik, ha eltörik, megvehetik a szomszéd üvegesnél. Pedig bizonyos, hogy eltörik. Az efféle iskolás diák olyan mint a vadmacska, nem lehet azt megszelidíteni.

— Oh, Gyula bizonyosan nem olyan. No, Rudi, az talán...

— Hogy hívják? Rudi? Már a neve is borzasztó! De hiszen jól van, ha már itt vannak, hát Isten neki. Majd ránczba szedem én őket!

Éppen ekkor nyitott be a két fiu. Mert az öreg Ambrus azt mondta nekik, hogy ha átöltözködtek, ide menjenek.

Kissé félénken, habozva léptek be, de nyájas képpel. És akármit beszélt Lőrincz bácsi, akár ki is azt mondta volna, hogy ez a nyilt, őszinte képű Gyula és ez az eleven, örökké izgó-mozgó Rudi nem éppen olyan borzasztóan kellemetlen fiúk. Lőrincz bácsi azonban egyelőre csak arra gondolt, hogy mindjárt kezdetben jól ránczba szedje őket.

— Na, jöjjetek előre... mit féltek? Nem harapja le senki az orrotokat.

Erre a nyájas biztatásra aztán Rudi úgy megszeppent, mintha most már csakugyan azt hinné, hogy leharapják az orrát. De Gyula nem hitte s szépen, nyugodtan előbbre lépett. Lőrincz bácsi pedig keményen szólott tovább:

— Most mindjárt tudotokra akarom adni, fiúk, hogy csak azért engedtem meg, hogy ide jöhessetek, mert Dorina jót állott, hogy nem lesz sok baj veletek. Hát ne is legyen. Csöndnek kell lenni a há-

zamban,
lármát
titek?

felelé G

rincz!
tok, ke
pedig n

Ru

neki ez

ves. Tő

hogy >k

pen nyu

bácsi, a

bele be

és amil

szabad

ha vala

aztán b

mindke

részni,

sem a

falakat

dával

tosabb.

dok, m

akkor a

világ!

G

de az

hallatá

szu ide

kezde

utoljár

zamban, mert az én dolgom nem türi a lármát. Tehát lármázni nem szabad, értitek?

— Igenis, kedves Lőrincz bácsi... felelé Gyula.

— Semmi »kedves« és semmi »Lőrincz!« Elég a bácsi. Azt még nem tudjátok, kedves leszek-é nektek, a nevemen pedig ne szölongassatok.

Rudi tüstént tisztában volt, hogy neki ez a bácsi csakugyan nem lesz kedves. Tőle ugyan nem is fogja hallani azt, hogy »kedves«. De Gyula ismét csak szépen nyugodtan mondta:

— Igen is, bácsi.

— Azután meg, folytatá Lőrincz bácsi, azt sem szeretem, ha a gyerek bele beszél mindenbe, amit nem is ért és amihez semmi köze. Azért tehát nem szabad sokat fecsegni. Akkor beszéltek, ha valaki kérdez; feleltek a kérdésre és aztán befogjátok a szátokat. Értitek?

— Igenis, bácsi, felelé újra Gyula mindkettőjük helyett.

— Azután meg nem szabad füttyörszni, sem a lépcsőn nagyokat ugrálni, sem a kertben a gyepet taposni, sem a falakat befirkálni, sem az ablakokat labdával beverni. De ez még nem a legfontosabb. Arra figyeljete, amit most mondok, mert ha ellenne vétenétek... no akkor aztán nagyon keservesre fordulna a világ!

Gyula mindezt nyugodtan hallgatta, de az izgékony Rudi, a sok fenyegetés hallatára, kivált mikor ez már olyan hosszú ideig tartott, nagyon kellemetlennek kezdte találni ezt az állapotot. Hiszen utoljára még talán az következik, hogy

nem szabad se ülni, se állni, se járni; jobb lesz, ha mindjárt haza szökik. Meg is mozdult, s akárki is láthatta, hogy az ajtó felé sandalít.

Csakhogy Lőrincz bácsi nélkül csinálta a számadást. Mert Lőrincz bácsi egyszerre csak ott termett egészen mellette és merően rá tekintve, kérdé:

— Hát te hová készülsz, mikor azt kell hallgatnod, amit én beszélek?

Rudi hamarjában azt sem tudta, melyik lábára álljon, azt meg már aranyért sem találta volna ki, hogy mit mondhatna most okosat. Csak hebegett, ötölgött és nagy nehezen végre ilyenformát mondott:

— Én... kedves Lőrincz bácsi...

— Mondtam már, hogy semmi »kedves Lőrincz bácsi«, hanem...

— Igenis kérem, nem kedves bácsi...

Erre aztán Dorina meg nem állhatta, hogy hangosan ne kacagjon, de még a komoly Gyulának is nehezére esett, hogy ne nevéssen.

— Jaj apuskám, szólt Dorina, hiszen úgy rá ijesztettél szegényre, hogy azt sem tudja, fiu-e vagy leány.

— Az nagyon jól van ugy, felelé Lőrincz bácsi. Éppen azt akarom, hogy tudják, hányadán vannak. Mert az komoly dolog, amit mondani kezdtem. Még nem mondtam meg, ugy-e? Persze hogy nem. Nos hát, tudjátok meg, hogy ennek a háznak az első emelete fölött még van egy emelete, mely nem igen látszik kívülről, sőt kívülről az sem látszik, hogy van-e födele a háznak, mert ez lapos tetőzet...

Rudinak eszébe jutott, amit bejövet észrevett és megbámult. Rögtön nagyon kíváncsi lett, amint megértette, hogy erről van most szó. Félig magában mondá:

— Igaz a! Csodálkoztam is, micsoda furesa ház ez.

— Micsoda?

Mit beszélsz! kérde Lőrincz bácsi szigoruan.

— Semmit!

Nem mondtam semmit... csak úgy gondoltam...

— Nem úgy van! Mondtál valamit. És tanuld meg, hogy soha se mondj olyat, amit ne mernél ismételni. Előbb gondold meg amit mondasz, nem pedig mikor már kiszalajtottad. Különben mindig, akármit mondtál vagy gondoltál, mert most az a fő, amit én akarok mondani.

A fiuk most már maguk is szeretnék volna végre tudni, mi hát az a rettentően fontos dolog. Gyula csak azért nem ijedt meg nagyon, mert látta, hogy Dorina folyvást vidáman mosolyog. Valami szörnyű

veszedelem tehát mégsem lehet benne. Lőrincz bácsi pedig így szólt:

— Az öreg Ambrus bizonyosan megmutatta már nektek, hogy a lépcsőn meddig szabad fölmenetek, ugy-e?

— Igenis, bácsi; felelé Gyula.

— Jól van.

Tehát tartások is eszettekben. Az első emeletnél följebb soha ne merjetez menni egy lépést sem, mert ott az én dolgozó termem van s ott nem szabad engem háborgatni. Aki csak egy lépést is tesz, annak rossz dolga lesz. Ha ezt pontosan megtartjátok, nem lesz semmi baj. No, egyéb mondani valóm nincs. Most ha éhesekvagytok, oda ülhetek az

asztalhoz. De el ne rontsátok a gyomrotokat, mert nem szeretem, ha beteg van a háznál. És tányért, poharat el ne törjetez!

Ezzel kiment a szobából, alkalmasint föl a maga titokzatos dolgozó termébe, melyre Rudi most már rettentően kíváncsi volt, valljon mi lehet ott?

ALTATÁS. (Lásd a 278. lapon.)

Hog
dora na
arról ug
ott volt

satok ho
ny: tetsz
rendben
Mindjár

Hogy Lőrincz bácsi beszéde és modora nagyon elragadta volna a fiukat, arról ugyan szó sem lehet. De szerencsére ott volt Dorina, aki mindjárt kelle-

mesebb dologra tudta fordítani a figyelmöket.

— No fiuk, megéheztetek egy kicsit az uton, tudom, Üljetek asztalhoz és lás-

FIUMEI HALÁSZ-FIU. (Lásd a 284. lapon.)

satok hozzá. Szedhettek mindenkől, amennyi tetszik. Én majd kissé utána nézek, rendben van-e minden a szobátokban. Mindjárt vissza térek.

A két diák-legény nem is kínáltatta magát, hanem hozzá látott az asztalon kínálkozó jó hideg sült-höz, süteményhez és gyümölcshöz. Ezt a munkát oly szorgal-

masan végezték, hogy egy ideig szóhoz sem jutottak. De mikor már a gyümölcs-höz értek, Rudi megszólalt:

— Mégis nagyon szeretném tudni, mi van ott. Mit gondolsz?

— Miről? Mit szeretnél tudni?

— Ugyan már no! Hát hogy mi van ott a ház tetején, amit a bácsi oly nagyon félt tőlünk.

— Azt biz én el sem tudom képzelni, hát nem is töröm rajta a fejemet.

— De én nagyon szeretném tudni. Olyan lapos ott a ház, mint valami bástya. Mit gondolsz, hátha talán ágyuk vannak ott?

— Ugyan hogy beszélhetsz ilyen furaságot! szölt Gyula nevetve. Kire lövöldözne itt ágyuval? (Folyt. köv.)

ALTATÁS.

(Képpel a 276. lapon.)

TENTE kis Mariskám, tente,
Aladjál el az ölembé,
Olvasgatok neked szépet —
„Kis Lap“-ból tündér-meséket.

Álom országába szállsz most,
Tündérekkel körbe állsz most,
S úgy elcsiczázol e körben,
Hogy még ébren sem különben.

Mélyen alszol édes gyermek,
Ágyacskádba lefektetlek —
S mire ébredsz, már akkorra
Készen vár a jó ozsonna.

VAD LACZI ÉS A CSUPI.

(Képpel a 280—281. lapokon.)

BÉKESSEGESEN és nyugodt lelkiösme-
rettel aludta Csupi az ő délutáni ál-
mát. Teljes és tökéletes jussa volt hozzá,
mert virrasztott az éjjel és megint virrasz-
tani fog a következő éjszakán. Hát most

nappal szundikál, amikor másnak van gondja a házra.

Igen biz' a, csak szundikált volna. De nem olyan könnyű az, mikor Vad Laczi lakik ott a szomszédban. És persze hogy nem elég tágas neki a maguk kertje. Egy kerti padot oda vonszol a kerítéshez, hogy átkandikáljon a szomszédba, mit mivelnek ottan.

— Ni, a Csupi, a ki engem már egy-párszor megkergetett! Éppen ide kvártélyozták a falhoz. No várj, most megtré-fállak.

Egyszerre csak java álmában azt érzi Csupi, hogy szurkálják és csiklandozzák. Eleinte azt hitte, hogy csak álmodik, de biz arra mégis csak kénytelen volt fölébredni. Amint szétnézett, nem látott se macskát, se madarat, s már újra lefeküdt volna, mikor újra fülön szurta valami. Most már fölfelé pillantott és nagyot mordult. Nem tudom biztosan, de alighanem ezt mondta a maga nyelvén:

— Hallod-e, szomszéd, eszeden járnj, mert megharagszom. Azt pedig meg-bánod.

De Vad Laczi nagyot nevetett.

— Ugy-e Csupi koma, szeretnél most megint bele harapni a nadrágomba? Csakhogy köztünk van ám a fal, hiába mérgelődöl.

Az már bizonyos, hogy Csupi szörnyen mérgelődött. Nem is csodálom, az ő helyén akár ki is azt tette volna. Kizavarják az álmából, meg hozzá még csufolják is. Törte a fejét, miképen fizethetné vissza.

Nem is törte sokáig, mert szemfüles kópé volt. Egyszerre csak nagyot iramodott és fönt termett a házikója tetején, onnan pedig fölgaskodott a falra.

— Ohó, erre nem is gondoltam! szölt Vad Laczi meghökkenve. Még bizony föl is jut a falra. Jobb lesz innen menekülni, mert orromba harap.

Azt Csupi nagy mérgében meg is tette volna, mert csakugyan fölkapaszkot-

dott a falra, mialatt Vad Laczi úgy okoskodott, hogy a futás nem igen vitézi dolog ugyan, de sokszor hasznos. Ezért futott is, ahogy csak tudott.

Első pillanatban Csupi beérte ennyivel és haragosan ugatott ellensége után. De egyszerre elhallgatott. Vad Laczi, amint hirtelenében visszafordult, azt hitte már nincs baj, mert nem látta a kutyát a fal tetején. Nem ám, de mért? Csupi mihamar észre vette, hogy ellensége az ijedt futásban megfélekedezett valamiről.

— Ni, itt pad van a fal alatt, leugorhatok s utána mehetek a semmiházinak.

Le is ugrott a szomszéd kertbe és Vad Laczi egyszerre csak azon vette észre magát, hogy ellensége mérges ugatással már egészen közel van, rohanva jó futott is Vad Laczi esze nélkül. Csakhogy Csupinak a négy lába még jobban győzte a De futást. És Laczi egyszerre csak nagyot sikoltott, mert a kockás nadrágját hátulról megkapta Csupi és nem tudom, hogy egy darabkát nem csipett-e hozzá a Laczi bőréből is. Az pedig egy csöppet sem kellemetes multság.

Vad Laczi csak futott tovább, egy darabon magán vonszolta Csupit, aki dehogyan eresztette a nadrágot. És mert egyikök sem tágitott, hát nagy lék hasadt a kockás nadrágon és egy darabja ott is maradt a Csupi fogai közt.

Ezzel Csupi beérte és diadalmasan vissza ballagott, fölugrott a padra, onnan a falra és büszkén nézett megvert ellensége után.

Vad Laczi pedig éppen akkor ért a ház ajtajához, mikor az apja, hallván a sikoltást, kilépett. Mihamar meglátta és megtudta, mi történt. És azután a poroló pálczának akadt olyan dolga, hogy Laczi sehogy sem szerette.

Hanem Csupi most nyugodtan fog szundikálhatni. Nem mondom, hogy sokáig, de legalább addig, amíg Vad Laczi el nem felejtí küssé a poroló pálczát.

A KIS MARQUIS.*)

(Képpel a czimlapon.)

NÁLUNK, s nem a vigadóban,
Jelmezes bál lesz ma este;
Talpig czifra rokokóban
Feszeng immár Sanyi teste.

Nézze meg a legényt bárki —
Milyen czifra, milyen nyalka!
Akár csak egy finom marquis,
Magát mára úgy kinyalta.

Csattos kis czipöbe' lába,
Selymes, csipkés a kabátja.
Hintsen rizsport még hajába
S vesse azt egy czoj'ba' hátra!

Kössön fel egy vézna spádét,
Lorgnon**) ingjon a kezében;
Nyalakodjék csokoládét
S bókolgasson szép mezében;

Arca legyen alabastrom,
S feketéljen itt-ott rajta
Egy-egy csöppnyi angol flastrom
Ugy lesz még csak marquis fajta!

Be is telt a nagy sikerrel,
Vigan mozgott, sokat tánczolt —
Csakhogy aztán másnap reggel
Fülkelnie nagyon fád volt.

A BÜSZKE HERNYÓ.

— Mese. —

HZ VOLT ám csak a hatalmas szép és büszke hernyó! Szaporán mászott fel a fa egyik vastag ágán és büszkén nézett le az alatta levő gazra, a hol egy kis madárfészek volt. A fészekben pedig három kis madárfióka sipogotta.

*) Oly. márki. Nemesi rangot jelent, mely a grófi és hercegi czim között foglal helyet. Itt a XVI. században (Franciaországban) viselt ruházatában van bemutatva.

**) Oly. lorgnon. Oly szemüveg, melyet »stecher« néven ismerünk. F. b.

Nem is valami nagyon sipogtak, mert éppen ekkor az jutott eszökbe, hogy elégedetlenek legyenek. Még pedig éppen azért, mert a fejük fölött ott látták a nagy hernyót mely kényelmesen és kedvére sétálgatott.

— Jaj, csak már mi is kimozdulhatnánk! sóhajtott az egyik kis csipasz. Olyan unalmas ez a szűk fészek!

— De mennyire! Alig lehet mozdulni! sopánkodott a másik. Es még ki tudja, meddig kell itt szoronganunk!

— Oh, talán ki se jutunk innen soha! elégedetlenkedett a harmadik. És anyáknak hiába panaszkodunk, mindig csak azt feleli, hogy várjunk békeséggel, most még nem segíthet.

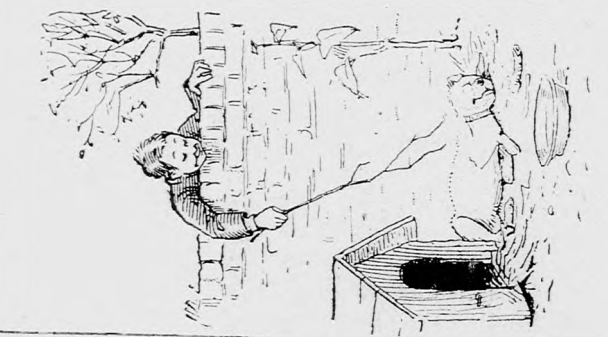
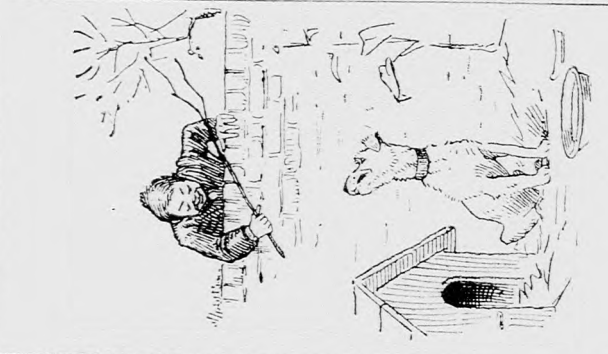
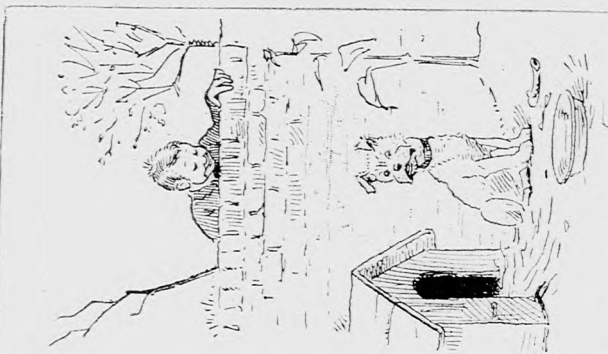
— Igaz is, mindig csak biztat. Lám, ott az a hernyó, milyen vidáman sétál. Pedig milyen kicsi és csak hernyó.

Meghallotta ezt a hernyó és büszkén felelé:

— Persze, hogy most még csak hernyó vagyok, de majd leszek egyéb is. És már most is különb vagyok nálatoknál. Ti nem tudtok kimozdulni a fészketekből, ugy-e? És ha a vadász lelövi vagy a kánya elcsípi az anyátokat, hát éhen haltok. Én is csak fiatal vagyok még, de már fölászok a legmagasabb fára is és kedvemre válogatok a legpompásabb zsenge levelekben. Ti szegények pedig ott szorogtok a fészekben.

A kis madarakat bántotta ez a megvető beszéd. Meg is szólalt egyikök:

— Nem baj az! Csak úgy sopánkod-

tunk ok nélkül. Azért mi mégis különbek vagyunk, mert nekünk majd szárnyunk nő és repülni fogunk. Te pedig nem tudsz repülni.

—
tollasodt
Ugy bizo

vagyok
igy gya
legjobb
kor pec

— Most még nem, de mire ti megtollasodtok, én már régen vigan repülök. Ugy bizony! Nem olyan közönséges lény

gyot pihenek, nagyot alszom és nem kell unalmaskodnom, mint nektek. Mire föl-
ébredek, gyönyörű szárnyaim lesznek és

csak úgy repülök mint ti és sokkal szebb leszek, mert nektek soha sem nő olyan gyönyörű szárnyatok, mint nekem. És azután már csupa virágmézből élek; arról ti nem is tudjátok, hogy micsoda.

A kis madarak álmélkodva néztek a büszkélkedő idegenre. Az már bizonyos, hogy ők effélével nem dicsekedhettek. De egészen mégsem hittek neki.

— Hiszi a ki hiszi, de én bizony nem hiszem, szólalt meg az egyik. Tudom én, ki vagy. Közönséges hernyó, semmi más.

— Az ám, szólt a másik. Hozott már nekünk az anyánk ilyet ebédre is, ozsonnára is, és azt mondta, hogy talál akármennyit amott lent a kertben.

— Talál, de nem ilyet. Azokból csak holmi közönséges káposzta-lepke fog válni, de én fecskefarkú pillangó leszek.

— Ohó! Talán még azt is mondanád, hogy a fecskével vagy atyafiságban?

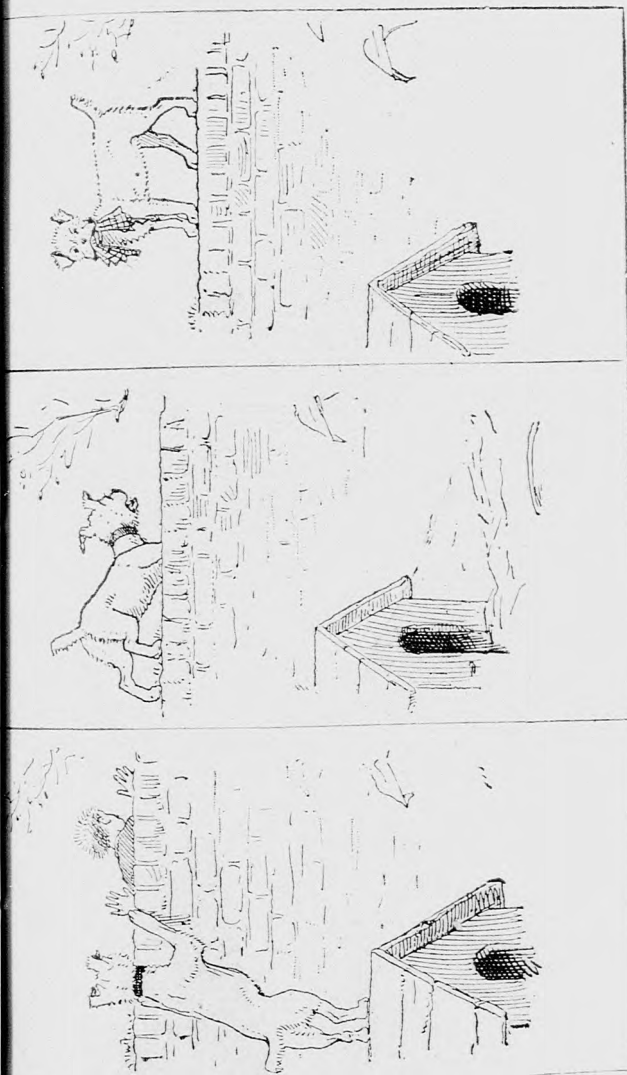
— Az kellene még csak! Sajnálom szegény fecskét, de nem fogadhatom el atyafinak. Nagyon szegényes az ő tolla ahhoz képest,

amilyen szép az én szárnyam lesz.

— Jól van no, majd meglátjuk. De most mégis csak hitvány kis hernyó vagy.

— Ejnye, ti élheterlen csipaszok!

VAD LACZI ÉS A CSUPI. (Lásd a 278. lapon.)

vagyok én, mint ti. Fiatalkoromban csak így gyalog járok és hizlalom magamat a legjobb csemegén, amit csak találok. Mikor pedig jól megnöttem, akkor egy na-

Hát nem szebb vagyok most is szőrös, csíkos köntösömben nálatoknál, akik majdhogy csupaszok nem vagytok? És hozzá én már most is tudok egy kicsit repülni. Ha innen le akarok bocsátkozni, nem kell visszamásznom. Megálljatok csak, mindjárt ott leszek a fészketek mellett.

Ezt már éppenséggel nem hitték a kis madarak, de annál nagyobbat ámulnak, mikor látták, hogy a hernyó igazat beszélt. Mert egyszerre csak ereszkedni kezdett lefelé, látni sem lehetett, hogyan. Mert szárnya nem volt, azt a vékonyka szálaeskát pedig, melyet a hernyó ereszen tud, alig lehet észrevenni.

És egyre közelebb lebegett, a kis madarak mindinkább ijedeztek és összebujva sugdostak:

— Jaj, ez csakugyan valami hatalmas szörnyeteg!

— Oh, ha ide jön közénk, még bajunk lesz!

A hernyó látta, hogyan ijedeznek, s egészen közel a fészkekhez bocsátkozott le az alsó ágra.

— No, most nem csufozódtok, ugye?

— Dehogy, dehogy! Jaj, ne haragudjál! Oh ne bánts minket!

Éppen ekkor az anya-madár oda ért a fa alá s még zsákmányt keresgélt, mikor meghallotta az ijedt sipogást.

— Mi bajotok van odafenn? Nem látok se macskát, se kányát, mitől ijedeztek?

— Jaj, egy szörnyű módon hatalmas hernyó fenyeget...

— Micsoda? Hernyó? Éppen jó, itt lent ugy sem találok.

Hallotta ezt a hernyó is és egyszerre nagyon elhagyta a nagy büszkesége. Amilyen gyorsan csak birt, menekülni iparkodott. De ez persze hiába való igyekezet volna, mert a madár egy pillanat alatt ott termett és meglátta.

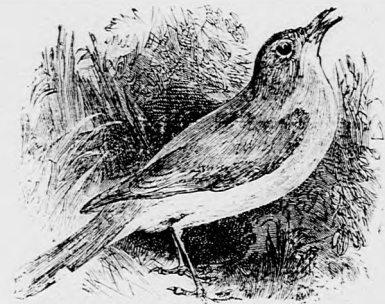
— Nagyon jó kövér falat lesz.

És fölkapta a csőrével.

— Kegyelem! Oh, végem van! sohajta a hernyó. Minek is hívalkodtam, hetvenkedtem! Már soha sem lesz belőlem szárnyas pillangó.

— Már belőled bizony nem, szólt az egyik kis madár. Igyekezted volna szerényen felnövekedni és átváltozni, megérthetted volna; de előre pompázta azzal, amit még meg nem érdemeltél, sem el nem értél, és most mi megesszünk.

És megették.

BETÜ REJTVÉNY.

3-4-5-2-1. Ugy jó, hogy ha tele cseresznyével.

2-3-4-5. Ismersz fut ilyen keresztnévvel.

5-4-3-2. Csak eddig ne késsék a szerenese.

5-4-3. Azt jelenti, ami nem keveske.

3-4-5. Gyapjas hímnek kacskaringós éke.

1-2-3. Visszafelé haladás jelképe.

3-2-1. Gonosz teszi, avagy helyben hagyja.

5-2-1. Apró gyerek pogácsává gyurja.

5-4-1. Kaszálón és írásban meglelhedd.

3-4-1. Ha meghajlott, viseljük mint terhet.

2-1. Veszedelem és szerszám is egyben.

5-2-5. Kedves, ha a szélben suttog, lebben.

1-2-3-4-5. Hires mező, multja történelmi, Mely tanított hont s királyt szeretni.

NEMES VERSENGÉS. *)

RIKÁRD angol hajóskapitányt közel Danzighoz borzasztó szélvész lepte meg. Csak nagy nehezen sikerült neki a kikötőt elérnie. Egy másik hajó, mely az övének nyomában uszott, nem volt ilyen szerencsés, mert zátonyra került, és a tiz ember, aki a hajón volt, percről-percetre várta a szörnyű pillanatot, melyben a hajó elsüllyedvén, ők a habok martalékává lesznek.

Rikárd kapitány látta a veszélyt, melyben amazok forogtak; de az ő hajója annyira meg volt rongálva és legénysége a nehéz munkától és a halál félelmétől annyira ki volt merülve, hogy lehetetlen volt vissza fordulnia s azoknak segítségükre lennie. Es mégis nagyon szerette volna a szerencsétleneket kiszabadítani borzasztó helyzetükből, mert nem nézhette, hogy felebarátai elvesszenek.

Mit tön tehát?

Oda rohant egy másik hajónak kapitányához, mely éppen ott horgonyzott és kérte: tenné meg azt ő, amire maga te-

*) Hartmann nyomán németből fordította Büchler Tibor, ugyanaz a ti kis olvasó társatok, kinek oly korán esett halálát a »Kis Lap« mult heti számában sirattuk el.

Forgó bácsi.

hetetlen — mentse meg ő a vergődő felebarátokat.

Ez a kapitány azonban azok közé az alacsony lelkű emberek közé tartozott, kik, hogy ha valakinek valami szolgálatot kellett tenniük, először is azt kérdezik önmaguktól: »nem veszíték-e vele?«

Ez a rut gondolkozásu embert tehát nem lehetett rábírní, hogy magát a veszélynek kitéve, amazokat megmentse, jóllehet a nemeslelkű Rikárd kapitány folyton ostromolta kérésével. Ekkor így szólott a könyörtelen férfiúhoz:

— Legalább a csónakját adja ide, mert ez sokkal erősebb és nagyobb, mint az enyém!

De a szivtelen ember hajthatatlan maradt — ezt is megtagadta, mert féltette a csónakját, nehogy az is elpusztuljon a még egyre dühöngő viharban.

Nemes haragra lobbanva, megint a saját hajója felé sietett Rikárd kapitány és így kiáltott oda fáradt matrózaihoz:

— Barátim! Van-e még elég erő és bátorság bennetek, hogy megkönyörüljétek azokon a szerencsétleneken, kik e pillanatban közel vannak a halálhoz? Akinek mellkasában bátor szív dobog, az kövessen!

E szókkal a csónakba ugrott és nyolcz derék legény követte is. Bátran eveztek a vadul csapkodó hullámokon keresztül és végre szerencsésen elérték a zátonyra került hajót. De az ő csónakjában egyszerűen csak még hat ember számára volt hely. Először is tehát ennyit vitt közülök a partra. Aztán még kétszer fordult vissza, hogy a többieket is elhozza. A megmentett szerencsétlenek örömkönyekkel hálálkodtak megmentésükért. Maguk a mentők is mennyei boldogságot éreztek szívéükben.

A tizenhat ember között, kik életüket Rikárd kapitánynak és hős legényeinek köszönhették, egy gazdag szmirnai

kereskedő is volt. Ez másnap eljött és 1000 guineát (mintegy 12,000 frt.) hozott magával.

— Mire való ez? kérde Rikárd.

— Az öné legyen! mondá a kereskedő, fogadja el hálás elismerésem jeléül!

— Én? mondá a kapitány. Az Isten őrizzen! Azért segitettem én önön, hogy ezért pénzzel jutalmazzon engem?

A kereskedő minden áron rá akarta birni a kapitányt, hogy fogadja el a pénzt. De Rikárd semmikép sem akart erre ráállani. Végre azt kérdezte a kereskedőtől: mekkora tulajdonképen az ő vagyona, ha ily fényes ajándékot bir följajnlani?

— Akkora, felelé a kereskedő, hogy önt egész hajós népével egyetemben élet-fogytig bőven elláthatnám anélkül, hogy bele szegényednék.

— Haez így van, mondá Rikárd, akkor elfogadhatom az ajándékát.

Ezzel a fődélzetre ment föl, maga köré gyűjté matrózait és közöttük az aranytól dagadó erszény tartalmát szétosztá, anélkül, hogy magának akár csak egy fillért tartott volna meg.

Mig a hajó népe hangos örömszajongásba tört ki, azalatt a szmirnai kereskedő zokogott.

— Mi búja-baja van önnek, kérde Rikárd, hogy sír?

— Az bánt engem, felelé amaz, hogy egy ember, akinek életemet köszönhetem, annyira büszke! Nem akar abban az örömben részesíteni, hogy háladosnak mutatkozhassam!

— Istenemre, ön téved! kiáltá Rikárd: nem büszkeségből osztám szét a pénzt, hanem azért, mert azoknak nagyobb szükségük van rája, és mert ő nélkülök nem menthettem volna meg sem önt, sem uti társait.

— Azt hiszi Rikárd kapitány, mondá a kereskedő, hogy én amazokról megfellelkeztem volna? Ide nézzen! mondá, mialatt egy még duzzadtabb erszényt mutatott; ez nekik volt szánva. De már

csak úgy van az, amint mondám: ön megveti az én hálámat.

— Esküszöm mindenre, ami szent, mondá a kapitány, szívére téve jobbját, én nem vetem meg az ön ajándékát!

— Akkor legalább fogadja el ezt, válaszolt a kereskedő, mialatt egy értékes gyűrűt vont le az ujjáról és átnyújtá a kapitánynak.

Rikárd elfogadta.

Mindnyájan, kik e nemes versengésnek híret vették, nem tudták, kit bámuljanak meg jobban: a nagylelkű kapitányt-e, vagy a hálados kereskedőt. De abban mindnyájan megegyeztek, hogy mind a kettő nemes férfiú, egyaránt méltó a szeretetre és tiszteletre.

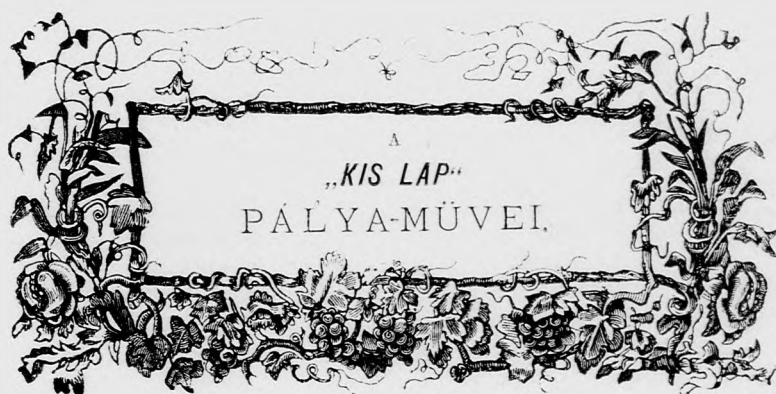
FIUMEI HALÁSZFIU.

(Képpel a 277. lapon.)

HALÁSZ fia vagyok én,
Beppo a nevem.
Tenger partján lakom én,
Tengert szeretem.
Enyim a viz nagy térsége,
Nincs határa, nincsen vége.
Haza térünk örömet,
Ha leszáll az est.

Ügyes halász az apám,
Fogunk sok halat
Erős hálónk fonalán
Kis idő alatt.
Gyorsan is fogy mind-annyia —
S a halásznak kicsi fia
Híven szerte hordja most,
S kap ezüst hatost.

Erre egy nap ngugalom. —
A vásár után,
Széles parton, kőfalon
Zeng a furulyám.
Bár magyarul még nem tudok,
De már magyar nótát fuvok —
Mert szeretlek igazán
Szép magyar hazám!

Egy héttel meg köllött toldanom a nyertes pályaművek közlésére kitűzött határidőt, hogy a 600-on fölül beérkezett kéziratokat figyelmesen átolvasva, s valamennyinek becsét lelki-ösmeretesen megmérve s egymással összevetve, a legérdemesebb műveknek nyujtsam oda a babért.

Nem szükséges mondanom, hiszen érzitek mindnyájan, hogy nem a díjazási tárgyaknak aránylag csekély értékében, mint inkább az *elismerésben* rejlik a voltaképeni pályabér.

S amint egymásután bírálgattam a művecskéket, annak az örvendetes eredménynek fölismerésére jutottam, hogy az én kis olvasóim sorában sokkal több az ügyes író, mint reméltem, és így, hogy igazságos legyek, a kitűzött jutalmakra nem is egyet-egyed, de többeket köll méltóknak vallanom, mely végből a két rendbeli versenyen az 1-ső feladvány pályamunkáiból az *egy* helyett *két* — a 2 dik feladvány pályamunkáiból pedig az *egy* helyett *három* győztest fogok bemutatni.

De akad még ezeken kívül is elég, aki érdemes volna a kitüntetésre, ha jobb a jónak nem volna ellensége.

Meg köll még jegyeznem, hogy — háromnak hijával — *minden* pályamű a külső feltételeknek is megfelelt: idején érkeztek a szerző kor-bizonyítványának hiteles mellékletével.

Itéltem tehát a következőképen:

Az *első* pályaműre (*»Egy napom története«*) a legjobb két munkát küldték be:

- I. GUTVILLIG ANGELA
- II. CSATHÓ KÁLMÁN

A *második* pályaműre (*»Ahol mi lakunk«*) a legjobb három munkát küldték be:

- I. SZÜTS OLGA
- II. HIRSCH SERENA
- III. DEGENFELD AUGUSTA

A kitűzött jutalmat a *»Kis Lap«* e pályaműves számának megjelenése után *egy héttel* küldi meg a nyerteseknek a *kiadó-hivatal*.

S most hadd következzenek egymásután a jutalmazott művek:

I^o VERSENY.

Egy napom története.

— Irta Gutvillig Angela. —

Halványan dereng a napsugár a dőnyön át ágyam szélére. Mäskor ez órában még az igazak álmát szoktam aludni, de ma mindennemű ébresztgetés, a legparányabb huzakodás nélkül ugrottam ki ágyacskámból. Mert hiszen ma az én drága jó nagypapám születésnapja van. Heves szívdobogás között sietek fölöltözni, gépiesen elmondom még egyszer a köszöntő verset, azzal biztatva magamat, hogy ha szegény betegen fekvő nagypapuskám ágyánál leszek, a pillanat hatása alatt úgyszépen fogom szavalni.

Belépek szobájába, jó szüleim s az egész család összegyűltek már agg nagyatyámat szerencse-kivánataikkal elhalmozni. Minden szem rajtam nyugszik, feszült kíváncsisággal várják szavaimat, — s én, a bátor gyerek, aki még soha egy vers felmondásánál meg nem akadtam, oda rohanok beteg nagyatyám ágyához, ráborulok áldott jó kezeire és zokogva csak ezt a három szót tudom elrebegni: »Légy újra egészséges!«

*

Egy napom története.

— Irta Csathó Kálmán. —

Nyáron által kint Biharmegye hegyesebb részén, Sásteleken szoktuk tölteni az időt, hol gyönyörű erdők vannak. De biz' azt a Sásteleket hiába keresitek a térképen: nem lelitek meg, mert az csak egy kis oláh falucska szép fekvéssel.

Nagyon szeretek én ott lenni, mert van ott nekünk két kis bárányunk: Gácsi és Gázsó. Oly szelidek, hogy utánam futnak és a tenyeremből esznek. Van még két kecskénk is: Lili és Venus, és ezeknek fiai: Dido és Styx.

Egy szép meleg nyári napon korán fölkeltem, s hamar fölöltözve, megreggeliztem. Fogtam két darabka kenyeret, szaladtam a bárányokhoz és megettettem őket, aztán befogtam a kecskéket, hogy a kirándulás előtt jól kikocsikázzam magamat, mert kirándulást terveztünk az erdőbe.

Csak kocsikáztam, csak kocsikáztam... hát egyszerre puff!... a szekér felborult, én kiestem, a hám pedig elszakadt. Megkértem a kocsist, segítsen rajtam. A kocsis azt mondta, hogy álljak elibe a két kecskének, még ő a hámot megigazitja. Elibök is álltam, de nem birtam velök; felöklettek, keresztül mentek rajtam és elszaladtak; de nekem nem történt semmi bajom. A kocsis aztán végre megfogta a szökevényeket.

E közben elő állott a négyökrös fogat, mert oly nagyok a hegyek, hogy ló nem bírja felhúzni oda a szekeret. Fölraktuk a sok elemózsiát, magunk is felültünk és az erdő felé tartottunk.

Az egyik béres ment az ökrök előtt, a másik mellettök és onnan szölyitgatta őket: »Cselő Fegyver! Hajsz Vitéz! Cselő Villás! Hajsz Pirók! Közbe-közbe én is nagyokat kongattam ostorommal.

Az erdőbe érkezve, egy patak mellett lévő tisztáson telepedtünk le. Hamar leszedtük az elemózsiát, száraz galyból két tüzet is raktunk: az egyik tűznél fött a gulyásos, a másikat körül ültük magunk és szalonnát pirítottunk. Mire ezzel készen voltunk, megfött a gulyásos is. Aztán megebédeltünk s étkezés után a patakban rákásztunk — azaz csak rákásztak, mert biz' én még nem mertem kifogni a patak-ból a rákot; de ha ide adtak egyet a kezembe, azt megfogtam.

Igy töltöttük az időt, Este felé aztán haza mentünk, mert az erdőben hamar besötétedik.

Haza érkezve, már meglehetősen sötét lett, tehát nem volt egyéb hátra, mint bárányaimat és kecskéimet éjjeli nyugalomra terelni.

Eközben egészen besötétedett. Nem sokára aztán estebédre hívtak bennünket, de vacsora vége felé már nagyon elálmosodtam. Jó éjszakát kívánva hát mindenkinek, lefeküdtem és csakhamar el is aludtam.

II^{ik} VERSENY.

A hol mi lakunk.

— Irta Szüts Olga. —

Elöttem fekszik a *Kis-Lap* s egy darab papiros, kezemben a toll, melyet azzal az elhatározással mártottam tintába, hogy leirom azt a kedves helyet, a hol mi lakunk: az én drága, szeretett szülő falucskámat.

Jó ideje gondolkoztam rajta, hogy s mit fogok róla írni? — s midőn sora került, hogy érdemeit elszámáljam, jutott csak eszembe, hogy Várallya voltaképen semmi affélével nem dicsekedhetik, amit megírni érdemes volna. Nincsenek nevezetes épületei: sem museuma, sem akadémiája, sem színházai, sem fényes fogadója, sem ország- vagy akár csak vármegyháza. Könyvtára meg úgy sem. Orzse néni árul ugyan holmi rozsz nyomtatásu garasos füzeteket, de ezeket bizony nem valami nagyon kapkodják, már csak azért sem, mert ő kigyelme szegény, boszorkányság hírében áll, mivel hogy őneki van az egész faluban a legkövérebb s legfehérebb szőrü tehene; ez pedig hogy lehetne olyan szép, ha Orzse néne nem a szemével hizlalja?

Fogadója sincs e falunak, de van Paprikás Mátyás uramnak egy kurta kocsmája, melyet a jámbor lakosok »szállj oda« czímmel tiszteltek meg. De ebben boron kívül semmi egyebet nem mérnek, külön szobával pedig nem szolgálhat a »szállj oda« tulajdonosa. Ott a nagy ivószoba, tessék mindenkinek oda szállni.

Itt még csak egyetlen egy hires ember sem született, kiről meg lehetne emlékezni, vagy a kinek tiszteletére szobrot emeltek volna.

Am azért nevezetességekben nincs itt hiány. Csakhogy ezek nem olyan emberek ám, akiknek életrajzát folyó-iratokban, hírlapokban kiadták volna. Könyvet sem irtak életükről, nyilvánosan sem szerepeltek, mert összes érdemök abban nyilvánul, hogy hivatásukat szerény körökben emberségesen betöltötték.

Ezek közé tartozik az öreg tisztelendő úr.

Szegény! A mult ősön új bor forráskor töltötte be a *hetvenötödik* évet. Kerek *ötven* esztendeje annak, hogy mint az Urnak igaz, hű szolgálója, őrizi a reá bizott nyáját. A nagy munka alatt koromfekete haja galamb-öszszé vált, egyenes tartása meggörnyedt, s az, ki ezelőtt még harmincz esztendővel is olyan szivet-lelket nemesítő prédikációkat szokott tartani, most fogatlan szájával alig tudta elmotyogni a »Miatyánk«-ot. De azért nem hagyja a jussát s nagyobb ünnepnapokon mindig ő beszél hiveinek, kik bár egy szavát sem értik, még is szívesen hallgatják, mert tudják, hogy az ő szeretett papjuknak nagy örömöt okoz az, ha mint régente, szokott kedves helyén, a szószéken beszélhet, fejtegetheti magasztos eszméit. De azt persze nem lehet kívánni, hogy a szent tudományt szomjazó felekezet mind egyre csak ezt az érthetetlen beszédet hallgassa. A tisztelendő úr is belátta ezt s végre fájó szívvél bár, de bele egyezett, hogy káplánt fogadjanak melléje.

Az új káplán derék fiatal ember, teli életkedvvel, lelkesedéssel. A szegényeknek ő az oltalmazója, akik neki köszönhetik, hogy télvíz idején, ha nincs fűtőre pénzök, még is vidáman lobog kályhájokban a tűz, s hogy az inség közepett is mindig akad egy kis kenyér s húsféle a kamrájokban. A káplán úr jó szívével tanuskodik az is, hogy ha meghallja, hogy valaki beteg a faluban, azonnal hozzá siet, magával vive kézi gyógyszerét s orvoslás alá veszi. Sajátkezüleg adja be neki az

orvosságot, ügyelve, hogy egy csöppel többet vagy kevesebbet ne szedjen.

Ezért különben sokszor hadi lábra helyezkedik Cziczmányi Firmiánnal, a falu borbélyával, ki az orvosi tisztet is szokta teljesíteni, a mennyiben eret vág a betegeknek. Ez azonban régi, elavult szokás, amely sokszor inkább ártalmat okozhat, mint enyhülést. A káplán úr föl is világosította a népet, hogy egy üveg jó orvosság fölér minden érvágással, s azóta Firmián úr hiába czimezteti magát »doctor úr«-nak, nem adnak egy fabatkát sem a tudományáért.

A nagy piac sarkán van Firmián úrnak a boltja, a hová, ha másként nem, hát erővel húz be boldogot boldogtalant, hogy kikérdezze. S ezt olyan ügyesen cselekszi, hogy a jámbor még az olyan titkát is kiszalasztja, amelyre különben megesküdött, hogy senkinek az ég alatt el nem árulja. Aztán kapja magát, fölszedelőzködik, szerszámaít egy börtekerbe csapja bele, sorra járja a házakat, hogy »szerencsés jó reggelt« kívánjon mindenütt, s megkérdezze, hogy aludtak az éjszaka? — nem történt-e valami baja valakinek? — nem ment-e össze a reggeli tej? — nem kozmásodott-e meg a kávé? — nem sült-e nagyon össze, vagy nem maradt-e keletlen a kenyér-tészta? — nem kaptak-e levelet valahonnan? stb. efféle hiábavalóságot, amit ha meg is tud, nincs belőle semmi haszna.

Azután elujságolja, ő maga hogy aludt, mit álmodott, mit reggelizett, kikkel találkozott, miféle ujságot hallott stb. Természetesen, ha valakihez ebéd tájt talál bekukkantani, mindjárt ott is marad, mert nem illenék anélkül eltávozni, hogy vagy egy pohár bort ne ürítsen a háziak egészségére.

De hopp! Most jut eszembe, hogy a legis-legtekintélyesebb emberről: Váralyai grófról még nem írtam, kinek ősi kastélya a falu fölött egy magas dombon emelkedik, honnan az egész vidék megtekinthető,

de aki azt soha sem lakja. Balról sűrű magas erdőkkel borított bérezes hegyek emelkednek, melyek a felhőig látszanak nyúlni. Jobbról termékeny, bővizű folyóktól öntözött lapály terül el. Ezek között fekszik Váralya fehérre meszelt, zöld zsalus házaival, tavasszal virágos akáczfáival. Közepén emelkedik a templom karcsú tornya, ettől nem messze van a falu háza, a »szállj oda« s Firmián úr műhelye. Ez mind a piac-téren van, amely már korán reggel megelénkül, mikor a kofák és vásárosok felütik sátraikat.

A közel erdőben kikeletkor vidám gyermeksereg ibolyát s gyöngyvirágot jár szedni. Nyáron pedig szamóca- és málnaszedéskor hangoztatják föl pajzán nevetésükkal a különben csöndes erdőséget.

Mindenütt vidámság, szeretet, amiből én azt következtetem, hogy Váralya a legszebb, a legkedvesebb falucska az egész világon.

*

A hol mi lakunk.

— Irta Hirsch Serena.

Olyan szép hely, mint a mi falunk, bizonyára nem létezik több. Gyönyörű vidéken fekszik, körülvéve lomb- és tűlevelű fákkal borított hegyekkel. Ha Bánffy-Hunyad felől a bikali hágón átmentek, már látszik az Almás gyönyörű völgye, és ebben a völgyben fekszik Nagy-Almás, az a falu, ahol én lakom. Sehol sem lehet tisztább levegő és jobb ivóvíz. Ha csak az ablakon kinézünk, beköszönt az öreg Vlegyásának gyakran egész augusztusig hóval takart feje, mely különösen akkor szép, ha a nap lenyugszik.

A falu egyik végén van egy kastély. Gyönyörű kertje közepén van egy tó, körül véve szomorúfűz-, jegenye- és platan-fákkal. A tavon egy kis sziget, melyen a lombos fák kellemes ligetet képeznek. Hihető, amit a nép mond, hogy az egykori birtokos a szigettől a partig fel-

(Folytatása a mellékleten.)

vonó hidat alkalmazott, hogy minél gyakrabban és könnyebben juthasson el a márdárdaltól zengő helyre. A kert tulsó oldalán van a szép virágokkal teli üvegház. Ezen a kerten s a szigeten kívül még számos gyönyörű hely van. Itt kínálkozik egy fenyvescsoport egészséges, üde illatjával; ott fehérlenek a nyírfák törzsei, egész kis berket képezvén; itt van egy sűrű lugas, mely egyetlen sugarat sem enged belővelni; ott a napsütött, bársonypuha pázsiton magánosan áll egy hársfa és lenéz a lábánál viruló tarka virágsegregre, míg máshelyt virágzó gyümölcsfák csoportjai a legkellemesebb illattal töltik el a levegőt.

A kastély szobái előtt végig vonul két szép veranda. Oszlopait a vadszőlő sűrű zöldje futja körül és nyáron kellemes munka-helyül szolgálnak. Az egyik verandánál kitűnő echo van, mely kéttagú szókat teljesen ismétel.

A kastélyon kívül egyik disze és nevezetessége a lakhelyünknek még az úgy nevezett »Dezsővár.« Ez egy vár-rom, mely tán sok szépet beszélhetne az elmúlt időről, mikor Erdély még különálló fejedelemség volt és a fejedelmeknek egyike, Báthory, e várnak még akkor ép falai közt lakott.

A várromon kívül megemlíthető még a kriptá, melyben Vass gróf, kinek címere a kastély egy ajtaja fölött ki van vésvé, nyugszik nejével. A kriptá tetejéről a kastély udvarába látni, pedig az nagyon távol van tőle.

Van itt még egy magyar s egy oláh iskola, egy református és oláh templom. A lakosok magyarok meg oláhok s földmiveléssel és állat-tenyésztéssel foglalkoznak. A népviselet az oláh asszonyoknál az úgynevezett »katrinca«, mely áll két kötényből: az egyik elől, a másik hátul van felkötve és nagyon tarka. A magyar lányok gyöngyökkel és kagylókkal kirakott szalagos pártában, piros csizmában

és kezükben himes kendővel járnak vasárnap a templomba. Asszony és leány egyaránt viseli a száz apró ránczba szedett, u. n. »muszujt«. Ennek az alját feltűrik, hogy lássék a vizájára rávarrt szines posztó sáv.

Nagy-Almás gazdag kis helység, mert van sok és jó gyümölese, jó szőleje és termékeny határa. Közelében pedig sok barna-szenet ásnak.

Vasutunk nincs, de se baj! — legalább gyönyörködik az utas a szép vidékben, míg Bánffy-Hunyadra, a vasuti állomáshoz ér.

Vizeink az Almás vize és a Bábony-patak.

Mivel Almásnak szép a fekvése, nyáron kirándulásokat rendeznek a várhoz és a kriptához. Különben bárhova sétáljon az ember az én szeretett falumban, mindenütt gyönyörködhetik más-más természeti szépségben. Némelyik hegy sziklás, kopár s épp ezért szép, mint sokan mondják. Én jobban szeretem ha erdő borítja. De bárhol álljak, bár merre nézzek, azt az egyet tudom, hogy szép Magyarország legszebb pontjainak egyike a mi kis Nagy-Almásunk.

A hol mi lakunk.

— Irta Degenfeld Augusta. —

Szirák, a hol mi lakunk, a Cserhát végső nyulványainak lábánál fekszik. Délre síkság terül el, északra erdős hegység. Már a szomszéd faluban nagyon sziklás hegyek emelkednek. A helységhez közel van a sok szőlőhegy. Ezen már jóformán semmi sem terem, mert a phylloxera mind elpusztította; hanem most már kezdik újra ültetni a szőlőket amerikai vesszővel.

Szirák mezőváros. Az igaz, hogy nem nagy; külsejére nézve is csak olyan, mint egy falu; de azért mégis központja Nógrád megye alsó részének. Éppen ezért van itt sokféle hivatal, és ennek következtében sok hivatalnok család lakik Szirá-

kon. Továbbá vannak itt iparosok meglehetősen sokan, és kereskedők is; de azért a lakosok többsége mégis földmives. Ezek a szántóvetők előbb egészen tótok voltak, de most már, hogy 1875 óta kised-ővő áll fönn, nagyon megmagyarosodtak; mert az apró gyermek mind eljár a ded-ővőba, és mire az iskolába kerülnek, már egészen jól tudnak magyarul. Csak a legöregebb parasztok közt akad még néhány, a ki csak is tótul tud.

A helybeli és vidéki parasztok javára alapította apa a takarékpénztárt.

Sziráknak van casinója is. Temploma — másfél év előtt ünnepelték meg száz éves fennállásának fordulóját — elég szép és nagy. Mellette van a temető, ebben a sirbolt, a melyben fekszik ősei között *Teleki József* gróf, Erdélynek volt kormányzója és a magyar tudományos Akadémia volt elnöke, és *Teleki László* gróf, a ki 1848 — 61-ben oly nagy szerepet vitt. Ők itt laktak, ahol most mi lakunk, ebben az emeletes házban, ahonnan egy hidra épített szobán át juthatni a kertbe.

A mi kertünk árnyékos, kellemes; egy dombon terül el, mely a Cserháthoz tartozik. A kertből ki lehet jutni a mezőre. Vagy egy negyedóránnyira van innen egy kis fenyves; ide nagyon szeretünk kisértelni. Nyáron, mikor másutt tikkasztó hőség van, ott kellemes a levegő; olyan szép az a sötét zöld fatömeg! Sok vad virág is van benne: a kedves harangvirág, az illatos kakukkfű, a legszebb páfrány, puha zöld moha. Mikor künn vagyunk, mindezekből bokrétát szoktunk kötözni, mialatt a madarak mulattatnak gyönyörű énekükkel; össze vegyül benne a rigó fütyölése, a fülemile csattogása és a vadgalamb turbékolása. Közben lehet látni egy-egy nyulaeskát vagy rókát elillanni, egy madárkát egy fáról a másikra röppenni, egy mókuskát vigan ágról-ágra szökdecselni. Lehet-é valami kellemesebb, mint ilyen virágzó helyen kedvünkre sza-

ladgálni, játszani, s tüzet rakva, ozsonnázni?

Gyalog szoktunk kimenni mindnyájan; már haza jövet a legkisebb testvérem, aki alig mult három éves, néha elfárad és vinni kell őt. Mikor haza érkezünk, már szép szemecskéi lezáródnak, és a sok fáradtság után boldogan alszik el. Mi tagadás benne, hogy mi nagyobbak is el vagyunk fáradva, és szívesen keressük föl ágyunkat, s jó éjszakát kívánva egymásnak, álmodunk az elmúlt napról.

Ugy az egyik mint a másik pályázatra sok oly verseny-munkát vettem, melyek a külön dicséretet is megérdemlik. Így *Dániel Gábor* Olasz-Telek, *Mayer Hedvig* Teschen, *Szakáts Terka* N.-Szeben, *Csergő Bandi* pedig Gyergyó fekvésének, nevezetességeinek s történeti multjának vonzó rajzával tűnik ki, amely művek utólagos közlését föntartom magamnak.

Dicséretet érdemelnek még a következők, akik az „*Egy napom történetére*“ pályáztak: *Dániel Anna*, *Strobenz Károly*, *Nagy Mariska*, *Török Bálint*, *Vetter Berta*, *Mihály Gazsi*, *Stern Irma*, *Hirsch Margit*, *Schaffer Géza*, *Mácsik Endre*, *Hirsch Lujza*, *Kovincsay Béla*, *Tenner Irén*, *Guttman Lilly*, *Mócs Ignác*, *Proszvimmer Ilona*, *Lefebvre Gaston*, *Soós Károly*, *Messer Rudolf*, *Kovácsy Feri*, *Csáky Imre*, *Makay Mariska*, *Schweiger Irma*, *Tornallyay Vityuka*, *Fodor Izuska*, *Iró Lajos*, *Kirschner Jenő*, *Visontai Ilonka*, *Rozenberg Paula*, *Ivántsy Béla*, *Tandara Béla*, *Buchwalder Margit*, *Szeneczy Gida*, *Feleki Józsi*, *Rabocsay Béla*, *Ritter Lajos*, *Méhely Mariska*, *Friedmann Ernő*, *Csergő Lenke*, *Katzburg testv.*, *Berger Irén*, *Kiss Paula*, *Szilágyi Ágota*, ifj. *Szöllösy Lajos*.

A második feladványra („*A hol mi lakunk?*“) meg a következők méltók még

a külö
Janos
Rosa,
bentz
ifj. Os
Debrec
egyetle
szobrá
Polczn
Frida
Dezso,
Prosz
Györg
dris,
Szeszle
Misi (
Jenő,
Reich
Schult
Gizella
Herzm
dress
(közbe

MEGI

A
nek 16
megfej
K
mondá
essék r

H
Alice és
Jászff
vitz Be
Olga, M
vin, Be
nél, Lap
Dina. E
nár Ad
Ilona,
Gábor I
Beck F
Margit
Gyémár
dor, F
riská és

a külön dicséretre: *Degenfeld Katicza, Janovitz Margit, Fodor Pista, Silberstein Rosa, Borbély Lenke, Szabó Elek, Strobentz Anna, Honthó Elek, Kohn Gizella, ifj. Osváth Ferencz* (hogyan van az, hogy Debreczen leírásából kifeleddet annak egyetlen jó szoborművét, a Csokonay M. szobrát? F. b.) *gf. Cziráky Jeanne, Polczner Erős (?), Bogor Dani, Gottlieb Frida, Hoódy Misi, Netter Elvira, Bura Dezső, Tenner Adél, Csoóry Dagobert, Proszvimmer Béla, Krausz Imre, Vályi György, Deutsch Serena, Susinkay Andris, Schaffer Mariska, Bernáth Emil, Szeszler József, Chován Lenke, Schlichter Misi (Miksa ?), Kenessey Mariska, Keleti Jenő, Fodor Pólka, Rendek Tasziló, Reich Mátyás, Nemes Sarolta, Nagy Elza, Schultz Hildegard, Máday Andor, Kohn Gizella, Ivánts Margit, Horváth Emma, Herzman Irén, Muraközy Gizella, Endresz Juliska, Stern Ilona, Kovács Ferike* (közben meghalt.) *Forgó bácsi.*

MEGFÉJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXVIII. kötetének 16-dik számában közölt kusza mondat megfejtése:

Kálman király bölcse király volt, aki mondá: beszorkány nincs, tehát említés se essék róluk.

Helyesen fejtették meg: Vincze Alice és Margit, Gecző Annuska, Messer Rudolf, Jászffy Blanca, Unger Ferencz és Lajos, Janovitz Berta, Grün Olga, Irén és Berta, Langfelder Olga, Mandel Jenő, Strakovics Aranka és Malvin, Beck Irén és Sarolta, Redlich Ella és Kornél, Lappert Etel, Schlichter testvérek, Vasskó Dina, Hirschler Jolán, Viola és Györgyike, Molnár Adèle, Lusztig Margit, Sugár Katicza, Stern Ilona, Irma és Sándor, Grolzhammer Ilona, Gábor Pista, Fajsi Andris, Heimbach Irénke, Beck Frigyes, Prettenhoffer Pistike, Losonczy Margit és Edin, Visontai Ilonka, Szilágyi Ágota, Gyémánt Ilona és Margit, Grósz Miklós és Sándor, Frank Jenő, Lisznai Adèle, Schaffer Mariska és Gizuska, Bernáth Emil és Dezső.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Jantsovits Loránd. Meg fog jelenni. Emil nem küldhetné el neked a lapot? — **Szily Erzsike.** A »Kis Lap« bekötő táblája végezt fordulj *Hirhäger Károly* akad. könyvkötőhöz, külső-Nádor utca. Ennyi elég, leveled ezen a nyomon oda talál. — **Dersy Olga.** Amit eddig tőled olvastam, csak biztató az eredményre nézve. Hogy a magad munkája, az kétségen fölüll áll. Hiszen éppen az hogy mindegyik a saját művével pályázott, döntött a versenyben. — **Sigray Antal.** Rejtvényedben az »ur« szó nincs jól jellemezve. Azt mondod róla, hogy az az ur, aki szolgálatot nem végez. Ó felsége, ami szeretett királyunk, csak nagy ur, ugy-e bár? Pedig a király is szolgálatot végez, midőn népei javára már *kora hajnaltól* dolgozik s szorgalmával példát mutat. Aki pedig dolgozik, valamely ügynek szolgál vele. S ugy is legyen. A nagy uraság nem a heverésben áll. Aki szolgálatot nem végez, az naplopó. Már most ezen a nyomon találj a fölveti szóra újabb jelzőt. — **Gottlieb Frida.** Ime megvált, kik lettek a győztesek. Annyi bizonyos, hogy félelmes versengő társaid voltak. — **Messer Rudolf.** Besoroztam. — **Nagy Elza.** Fölöttébb könnyű. — **Havrik Péli** üzeni *Fodor Pólinak és Izának*, hogy lakása: Budapest, Váci körút 54. — **Sturm Margit.** A régit megszerezni nem áll hatalmamban. 1 ft 40 krécs megrendelhető. Kedvező véleményeddel nagyra vagyok. — **Takáts Pista.** Felette könnyű a rejtvényed. Reményem, beteg öcsikéd állapota azóta kedvezőre fordult. Tudósíts. — **Blau Jolán.** Azzal a beküldéssel már nagyon későn járnál. Ab-Szántóban nincs rajtad kívül magyar? Vagy a »gemischte Waarenhandlung«-ot nem értenék meg, ha ez is ott állana a borítékon: »vegyes kereskedés«? Utána néztem a mappán s ime azt találok, hogy Ab-Szántó Abauj vármegyében, ez pedig Magyarországon van. Tán figyelmeztethetnéd erre jó atyádat. Bizonyára megőrülne a fölfedezésemnek ő is. — **A pörül járt Pista.** Minden, csak költemény nem; de még csak versnek sem lehet mondani. Ilyen rimek, mint »játszadoznak — jobban«, ilyen szórend mint »leesni nem ám kellemes« vastag vétségek. Hát még a többi! Pista a fészek-szedésben elszakítja nadrágiát, amire önnök ez a morálja: »*És így nagyobb lett a kár, mint amennyit ér száz madár.*« Pedig tanító ur: száz madár száz anyni hasznot hajt a káros rovarok és petéinek pusztításával, mint amennyit megér egy, nyilván amúgy is elnyűtt gyerek-nadrág. De hát a fiú *kegyetlenségére* egy szava sincs a tanító urnak? Mulatságos a »költeményben« még ez a passus is: az anyának, hogy meglátta az ő Pista fiát, aki »zsebre tömködte« a madárfióká-

kat: »régi sejtelve megújult — Sz: különben sem volt *elavult!*« Végül meg: »Igy jár minden gonosz pára, ki nem hallgat az anyára!« Párája csak állatnak van. De hisz' a hosszú »költemény«-ben a hány sor, annyifonáság és hiba. Csak azért foglalkoztunk vele kelletlenül hosszasan, hogy önnel szemben is kiderüljön az a régi igazság, mely szerint: »gyermek számára még a legjobb is csak jó.« Mennyivel rosszabb tehát a rosz! — **Szell Marianne.** Az üdvözlötlet a legszivesebben viszonzom. — **Lövinger Fanny.** Idősb testvéreid igenis kedves emlékezetemben vannak. Bátyátok meglepése a régi olvasó hálájáról s a testvér gyöngéd figyelméről egyaránt tesz tanuságot. Javulásonról értesíts. Mindnyájatoknak szives üdvözlöttemet. — **N. Flora.** Némi szükséges simitással közölni fogom. — **Miklós Olga.** Köszönettel vettem. Át fogom szolgáltatni. Máskor, reményem, takarosabb írásu levelet küldesz. — **Berger Irén.** Amely közlemény alatt más név nincs, azt Forgó bácsi írja. A bélyegekre nézve: olvasd át figyelmesen a »K. L.« egyik multkori üzenetét. A rejtvényt jó volna, ha a fölvevő mondat minden szótagját kimerítettet volna. A »tempo« mint nem magyar szó nem tartozhatik a megoldandó szótagok sorába. De hol marad a *nap, napa, pap, apa, gyér, magyar, pompa,* stb. stb.? — **Ráth Béla.** Az elsőt ép oly szerkezetben Jantsovits Loránd is beküldötte. Véletlen ez? Vagy ismeritek egymást s közösen dolgoztátok ki? A másik mellől kifejejtetted, melyik sor mit jelent. — **Wagner Lujza.** Az utolsót besoroztam. — **Cavaller Ella és Hona, Flandorffer Ignác és Pali, Lenck Ernő.** A kedves levelkében foglalt érzelmeket viszonzom. Szép szülővárostokat igenis ösmerem, amennyire azt néhány óra alatt megösmerni lehet. A kedvező sors ha ismét arra vezet, meglátogatlak. A nagy vakációban nekem is jutván egy kicsi, távol leszek Budapestől. — **Gf. Waldeck Erica.** Az ügyes rejtvényt a közlendők sorába ígtattam. — **Molnár Adèle.** Köszönöm a küldeményt. Jó helyre juttatom. — **Hirschler testv.** Ha minden föladvány mellé oda írnám a megoldást: nem nagy sor volna azt megfejteni. A nehezebb rejtvényekhez úgy is jut mindig egy kis utmutatás. De, hogy az a »találós mese« nem is volt valami nagyon fogas, mutatja az, hogy sokan fejtették meg. Nem köllött volna szem elől téveszteni, hogy az a rejtvény »tréfás« s így nem is eshetett komoly számba. Az, hogy 11-nek a fele 6, szintén olyan tréfa, s lehetetlennek is látszik. De midőn római számokkal írva, derékon ketté vágjuk (nem rég jelent meg ilyen) nevetve vallottátok be, hogy XI-nek a fele csakugyan VI. — **Koválszky Özséb.** *Munkácsyn* kívül nagyhirű festő művészeink még: *Lotz, Benczur, Horovicz, Than, Szé-*

kely, (Bertalan), Gregus, (János), Bihari, Vágó, Margittay, Temple, Spányi, Eisenhut, Basch Gy. s még többben. — **Schlichter testv.** A mondat nincs jól megszerkesztve. S nem a nép, de az országgyűlés mindkét házának tagjai törtek ki abban az ismeretes fölkiáltásban, s nem is »királynőnkért«, hanem »királyunkért« — s ez a nevezetes abban a leikes fölkiáltásban, mert Mária Terézia *füsitott* király-leány vala. — **Tóth Elemér.** A kis mese a te munkád? Erre felelj határozottan. — **Tallian Imre.** Nemes lélekre mutat, hogy te a pogány szerecsen-gyermekek térítésének költségeire gyűjteni akarsz, s e végből a »Kis Lap« olvasóinak kegyes adakozásaira számitasz. Bár a »K. L.« nem gyűjt a gyűjtőnek, mégis szivesen engednék kérelmednek, ha itthon Magyarországon s főképen hazánk fővárosában nem volna annyi iséges kis fiú s leányka, akik *télen fáznak s éheznek, s nyáron friss levegő híján sorvadognak.* Majd ha ezeken a szűkölködő gyermek-társaidon segítettünk, fordulhatunk könyöradományainkkal messze világrészek pogánykái felé. — **Lusztig Margit.** Ugy van, amint gyanított. — **Heimbach Irénke.** Levelező lapon tudósítsd a »K. L.« kiadó hivatalát, s az a te példányodat bárhova utánad küldi. — **Vison-tai Ilonka.** Panaszoddal ne a szerkesztőhöz, de a kiadó hivatalhoz fordulj. Különb, ha jelzett soraidat vettem volna, szivesen adtam volna át magam is. De ily értelmű levelkédet nem kaptam meg. — **Baán Feri.** Álmod fejtegetésével nem fogtalkozom, mert azoknak semmi jelentőségük. — **Redlich Kornél.** A kusza levélből csak azt értettem meg sajnálkozva, hogy testvéreid differitiszben szenvednek. Ird meg hogy vannak? Reményem s kívánom a gyors lábadaást. — **Grósz Miklós és Sándor.** A felelet egyszerű: nem kaptam soraitokat. — *Több levélről a jövő számban.*

Jótekonyság.

A szünidei gyermektelep javára adakoztak: Lustig Jennyke és Aranka 1 db. cs. és k. arany, Osváth Ferencz 1 frt, Pintér Rózsika 1 frt, Herzl Ilma 1 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.

Forgó bácsi.

